

Введення до нормативних актів у сфері безпеки дорожнього руху пропонує змінити і доповнити, дозволить, на думку автора, підвищити рівень безпеки нерегульованих пішохідних переходів, а також дозволить більш об'єктивно визначати вину учасників дорожнього руху у випадку скоєння ДТП.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про дорожній рух»: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 27 березня 2018 р.: (офіц. текст). – К.: Паливода А.В., 2018. – 48 с. – (Закони України).

2. Правила дорожнього руху. Офіційне видання: – Дніпро: «Монолит», 2019. - 68 с.

3. Полуницький В. Цільова спрямованість і застосування вимог окремих пунктів Правил дорожнього руху України, які викликають різне тлумачення при використанні в експертній практиці: Звіт наук.-дослід. роботи / В. Полуницький, С. Бордаков, В. Данилов та інші. — Донецький НДІСЕ, 2005. - 36 с.

Недашківська Ольга Анатоліївна,
старший судовий експерт
Житомирського науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру
МВС України

ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний розвиток суспільства як транзитивного від індустріального до інформаційного викликало формування так званого суспільства споживання, тобто сукупності понять, що визначають систему суспільних відносин, організованих на основі принципу індивідуального споживання. Таке суспільство характеризується масовим споживанням матеріальних благ та формування відповідних цінностей. Разом з тим, економічні проблеми вітчизняного суспільства та його значна маргіналізація сприяють підвищенню рівня криміногенності. У зв'язку зі збільшенням кримінальних правопорушень, пов'язаних з заволодінням чужим майном, фальсифікацією товарів значного розвитку набуває судова товарознавча експертиза.

Практична робота судового експерта вимагає застосування методичної, технічної та іншої довідкової інформації. На законодавчому рівні доступ до такої інформації формально регламентується ст. 20 ЗУ «Про судову експертизу» [1]. Однак положення статті є узагальненими, вони не підкріплені відповідною методичною базою, що відображає проблему вітчизняного законодавства у частині реалізації норм права.

Проблеми інформаційного забезпечення судової експертизи у своїх працях аналізували Авер'янова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Пиріг І. В., Россинська Е. Р., Сегай М. Я. та інші. Проте практичного шляху реалізації такої проблеми запропоновано не було [2, с. 347–362].

Проблеми інформаційного забезпечення судової експертизи, зокрема товарознавчої, умовно можна поділити на методологічні та технічні.

Методологічні – це такі проблеми, що пов'язані з відсутністю необхідних методик оцінювання, інформаційних баз та наявністю морально застарілих методик, які не відповідають сучасним вимогам економічного розвитку. Так, швидкість запровадження інновацій у галузі виробництва смартфонів повністю нівелює можливість застосування наявних методик оцінювання таких об'єктів.

Технічні – це такі проблеми, що пов'язані з ідентифікацією об'єкта та отримання його технічних характеристик, які необхідні для проведення дослідження. У зв'язку з цим значно зростає кількість клопотань через неможливість елементарної ідентифікації такого об'єкта та визначення його технічних характеристик. Однією з найбільш поширених на практиці технічних проблем є проблема встановлення об'єму оперативної та вбудованої пам'яті такого пристрою.

Хоча спостерігається зростання кількості зареєстрованих методик дослідження, що свідчить про розвиток судово-експертної діяльності і виникнення нових способів проведення судових експертиз, це не відповідає умовам сучасного технічного прогресу.

М. Я. Сегай вважає інформаційне забезпечення судової експертизи – це безперервний процес накопичення, підготовки та надання систематизованої науково-технічної інформації, необхідної для вирішення запитань поставлених перед судовою експертизою [3].

Розвиток інформаційного забезпечення має сприяти створенню впорядкованої системи збирання, збереження, передавання та використання даних, необхідних для проведення судової експертизи, у тому числі і товарознавчої. Специфікою судової товарознавчої експертизи є постійне збільшення кількості найменувань товарів, оцінювання яких утруднюється або унеможлиблюється у зв'язку з інформаційним вакуумом. Проведення такої експертизи значно ускладнюється через елементарну відсутність методичних матеріалів в експертних установах та доступ судових експертів до них. Наприклад, доступ до ДСТУ, хоч це і суперечить законодавству, є платним, експертна установа не забезпечує судових експертів доступом до такої технічної документації, і судовий експерт вимушений здійснювати альтернативний пошук інформації для вирішення запитання, поставленого перед ним.

У таких мінливих і динамічних умовах перед судовими експертними установами виникає необхідність шукати шляхи вирішення проблеми інформаційного вакууму з метою полегшення роботи експертів. Досі ця проблема вирішується на місцях. Необхідне централізоване вирішення проблеми, що сприятиме підвищенню ефективності та якості виконання експертиз, оптимізації роботи експерта, а також застосуванню новітніх досягнень науки та техніки, що у свою чергу дасть можливість стандартизувати та сертифікувати уніфіковані науково обґрунтовані методики судових експертних досліджень.

Таким чином, на сучасному етапі динамічного розвитку суспільства практична діяльність судових експертів потребує постійного самовдосконалення.

Для такої роботи необхідно забезпечити реалізацію норм законодавства у відповідній галузі, привести їх до актуальних вимог, усунути прогалини законодавства у сфері судової експертизи, розробити уніфіковану електронну базу методик проведення досліджень, забезпечити вільний доступ до них судових експертів, а також розробити сучасну інтерактивну інформаційну базу технічних характеристик об'єктів, що відповідатиме динамічному розвитку технічних та наукових досягнень. Запровадження такої електронної інформаційної бази забезпечить фіксацію методик судових експертних досліджень, дасть змогу вирішувати нетрадиційні експертні завдання та скоротити терміни виконання судових експертиз, підвищити їх якість та доказову цінність.

Результатом такої системи дій стане оптимізація матеріальних і фінансових витрат на проведення судових товарознавчих експертиз.

Список використаних джерел

1. Про судову експертизу: Закон України від 25.01.1994 р. № 4038-ХІІ. Дата оновлення: 17.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (дата звернення 25.10.2019).

2. Пиріг І.В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : монографія. Дніпропетровськ: Держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.

3. Сегай М.Я. Типология экспертных задач. *Криминалистика и судебная экспертиза*. Киев, 1988. № 37. С. 9-18.

Неня Олена Володимирівна,

начальник 1-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії криміналістичної та спеціальної техніки Державного науково-дослідного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

Березненко Наталія Михайлівна,

провідний науковий співробітник 2-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії криміналістичної та спеціальної техніки Державного науково-дослідного інституту МВС України, кандидат технічних наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЗАХИСНИХ ЗАСОБІВ ТА ПРИСТОСУВАНЬ НА МІСЦІ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Як джерело доказової інформації – речові докази (знаряддя та засоби вчинення злочину, предмети та інші об'єкти (у тому числі мікрооб'єкти)